

Gemeente
Woudenberg

RAADSVORSTEL 2023

**Datum
voorstel:** 19
september
2023

Registratiekenmerk: Z.342244
Raadsvergadering van : 26 oktober 2023
Vergadering Commissie van: 3 oktober 2023
Portefeuillehouder: H.J. Molenaar
Behandelend ambtenaar: A. van de Bovenkamp

Onderwerp / voorstel: Begroting 2024 en meerjarenbegroting 2025-2027
gemeente Woudenberg.

Aan de Raad.

Voorstel

Wij stellen u voor:

1. De begroting 2024 en de meerjarenbegroting 2025-2027 vast te stellen;
2. De memo dashboard financiële gezondheid vast te stellen;
3. De memo reserve dorpsvoorzieningen vast te stellen en voor de vijf, in de memo vermelde onderwerpen, in totaal € 74.500 beschikbaar te stellen ten laste van de reserve dorpsvoorzieningen;
4. De memo stand van zaken ambtelijke organisatie voor kennisgeving aan te nemen;
5. Met betrekking tot de vier voorgelegde scenario's differentiatie tarieven rioolheffing 2024 te kiezen voor scenario 3.

Algemeen

Voor u ligt de tweede concept begroting van de raadsperiode 2022-2026. Een concept begroting met twee verschillende kanten. De eerste twee begrotingsjaren hebben een positief resultaat en de laatste twee begrotingsjaren een negatief resultaat.

Het verschil tussen de eerste twee begrotingsjaren en de laatste twee begrotingsjaren heeft alles te maken met de lagere inkomsten uit het gemeentefonds die Woudenberg ontvangt van het Rijk. De inkomsten uit het gemeentefonds dalen vanaf 2026 voor Woudenberg met € 1,9 miljoen.

De concept begroting die voor u ligt is beleidsarm. Aangezien de financiën in de jaren 2026 en 2027 een grote terugval in het budget laten zien, is het onverantwoord nu grote structurele financiële toevoegingen aan de uitgaven te doen. De focus in de concept begroting is dan ook

Geprent op: 11-10-2023 14:36:02uur

[/var/websites/gemeentebestuur.woudenberg.nl/documenten/convert/2cd016fe-5e03-4a33-897e-e9ad6926094d.docx](var/websites/gemeentebestuur.woudenberg.nl/documenten/convert/2cd016fe-5e03-4a33-897e-e9ad6926094d.docx)

gericht op loon- en prijsindexatie, het niet laten stijgen van de lasten voor onze inwoners en op het uitvoeren van onze taken. De meeste mutaties met een financieel effect zijn dan ook het gevolg van loon- en prijsindexatie. In verschillende sectoren zijn nieuwe Cao's en deze hebben effect op de begroting. Natuurlijk onze eigen gemeente Cao, maar ook loonsverhogingen die bij partners en uitvoerders zijn doorgevoerd.

Begrotingsresultaten 2024-2027

De totstandkoming van de concept begroting 2024-2027 ziet er financieel als volgt uit:

Begrotingsresultaten (x € 1.000)	2024	2025	2026	2027	Totaal
Vaststelling begroting 2023-2026 (raad oktober 2022)	348	366	58	58	831
Tussentijdse aanpassingen naar aanleiding van raadsbesluiten	0	0	0	0	0
Begrotingsresultaten (inclusief tussentijdse raadsbesluiten)	348	366	58	58	831
Voorgestelde aanpassing budgetten:					
Programma 1 Samenleving	365	-830	-776	-766	-2.007
Programma 2 Leefomgeving	-175	-173	-163	-146	-658
Programma 3 Veiligheid	-184	-184	-184	-184	-735
Programma 4 Ruimte, wonen en ondernemen	-59	-193	-246	-270	-768
Programma 5 Dienstverlening	-1.701	-1.158	-712	-781	-4.352
Algemene dekkingsmiddelen	2.467	1.981	1.594	1.537	7.578
Reserves	215	362	-860	-863	-1.145
Begrotingsresultaten	1.276	172	-1.290	-1.415	-1.256

+ = begrotingsoverschot

- = begrotingstekort

Achtergrond begrotingsresultaten

Op de Algemene Ledenvergadering van de VNG van juni jl. heeft de VNG aangekondigd dat de VNG een begrotingsadvies uitwerkt voor de gemeenten ten behoeve van het opstellen van hun begrotingen 2024-2027. Op 14 juli 2023 heeft de VNG dit begrotingsadvies uitgewerkt en via de ledenbrief alle gemeenten daarover geïnformeerd.

Het begrotingsadvies bestaat uit twee onderdelen:

- Presenteer voor 2024 en 2025 van de meerjarenraming 2025-2027 een sluitende begroting.
- Breng de lasten in de meerjarenramingen voor 2026 en 2027 in beeld, in de vorm van een realistische begroting. Baseer deze op het huidige takenpakket, de noodzakelijke investeringen, de inflatie, de stijgende rente, de ambities uit uw coalitieakkoord en geschatte mee- en tegenvallers. Naar verwachting zullen de meerjarenramingen 2026 en 2027 dan duidelijk tekorten aangeven.

Het college stelt aan de raad voor om het begrotingsadvies van de VNG over te nemen. Dat ziet u terug in bovenvermelde begrotingscijfers.

Het eerste begrotingsjaar 2024 heeft een overschot van bijna € 1,3 miljoen. Dit is hoofdzakelijk het gevolg van een positieve exploitatie opvang Oekraïne. Het Rijk heeft de toezegging gedaan dat zij in 2024 de kosten dragen voor de opvanglocaties voor Oekraïense vluchtelingen aan de Europaweg en Stationsweg en dat zij vanaf 1 januari 2024 minimaal één jaar het normbedrag garanderen voor het totaal aantal plekken dat wordt geleverd.

Volgend uit het advies van de VNG om zo realistisch mogelijk te begroten in combinatie met het toepassen van een consistente handelswijze, zijn de geplande toevoegingen aan de algemene reserve in de jaren 2024 en 2025 en de geplande onttrekkingen uit de algemene reserve in de jaren 2026 en 2027 ook uit de cijfers van de begroting gehaald. Als we de tekorten van latere jaren niet afdekken met een onttrekking, dan is het niet consistent om de toevoegingen wel te laten staan.

Belangrijke aanvullende memo's bij de concept begroting 2024-2027

Als belangrijke aanvulling op de concept begroting 2024-2027 zijn de volgende memo's toegevoegd:

- Memo dashboard financiële gezondheid;
- Memo reserve dorpsvoorzieningen;

- Memo stand van zaken ambtelijke organisatie;
- Memo scenario's differentiatie tarieven rioolheffing 2024.

Deze memo's worden hieronder kort toegelicht.

Memo dashboard financiële gezondheid (bijlages 1 A t/m D)

Het advies van de VNG ontslaat onze gemeente niet van de plicht onze financiën duurzamer te maken en sinds de ondertoezichtstelling van de provincie in 2021, is de gemeente Woudenberg actief bezig om de gemeente financieel gezond(er) te maken. In dit kader is door een externe adviseur een dashboard financiële gezondheid opgesteld. Het dashboard bevat in totaal 23 indicatoren verdeeld over vijf categorieën. In de auditcommissie van 4 september jl. is een eerste voorstel van het college in dit kader, besproken. Naar aanleiding van deze interessante bespreking, heeft het college het voorstel op onderdelen aangepast. In de memo inclusief bijlagen stelt het college voor om ten aanzien van vijf indicatoren een target of streefwaarde vast te stellen om de resultaten van deze indicatoren de komende jaren te verbeteren.

Het college stelt voor om ten aanzien vijf indicatoren een target en streefwaarde vast te stellen om de resultaten van deze indicatoren de komende jaren te verbeteren. Het betreft de volgende vijf indicatoren:

1. Eigen vermogen (per inwoner);
2. Weerstandsratio;
3. Actualiseren beheer- en investeringsplannen;
4. Investeringsquote (%);
5. Raming (herverdeling) gemeentefonds.

Indien het Rijk geen aanvullende financiële middelen beschikbaar gaat stellen voor de jaren vanaf 2026, zal de gemeente Woudenberg stevig moeten ingrijpen in de taken die de gemeente uitvoert. In dit kader lobbyt het college waar zij kan om het geluid van de VNG kracht bij te zetten. Zo is tijdens het jaarcongres ingestemd met de resolutie over de zekerheid van structurele financiën en neemt de wethouder Financiën plaats in de kopgroep Financiën van de K80 (het overleg tussen kleine gemeenten).

Gezien het financiële ravijn en de herijking van het gemeentefonds wil het college zich voorbereiden op de terugval in financiering. Eerdere discussies hebben onze taken al in vergaande mate beperkt en veel lucht uit de gemeentelijke begroting geperst. Hierdoor valt, indien de terugval in financiering zich daadwerkelijk voordoet, niet te ontkomen aan een brede kerntakendiscussie. Om dit op een prudente manier te doen en te kunnen leren van ervaringen van dergelijke trajecten bij andere gemeenten, wil het college voor deze discussie externe ondersteuning en/of projectleiding organiseren. Het voeren van een bezuinigingsdialoog of het toepassen van de kaasschaafmethode, wordt niet wenselijk en afdoende geacht. Omdat een kerntakendiscussie veel van de ambtelijke organisatie vraagt en omdat het tegelijkertijd gaat het om taken die onze eigen medewerkers uitvoeren en aan het hart gaan, is een secuur proces vereist ook vanwege de arbeidspositie van medewerkers. In dat kader wordt een kredietaanvraag voorbereid die uiterlijk in januari 2024 aan de gemeenteraad zal worden voorgelegd.

Het college stelt voor de memo dashboard financiële gezondheid vast te stellen.

Memo reserve dorpsvoorzieningen (bijlage 2)

Bij de behandeling van de jaarrekening 2022 heeft het college aangegeven dat zij bij de begroting 2024 terug zou komen op de concretisering van de reserve dorpsvoorzieningen. Dit naar aanleiding van de toevoeging van € 350.000 aan de reserve dorpsvoorzieningen ter bestemming van het rekeningresultaat 2022. In de memo reserve dorpsvoorzieningen treft u een voorstel aan ten aanzien van elf concrete bestedingen vanuit deze reserve.

De specificatie van de elf concrete bestedingen is als volgt:

Onderwerp	Bedrag
1 Compensatie stijgende energiekosten inwoners / garantstelling cultuur- en sportverenigingen	100.000
2 Openbare ruimte Dorpshart - incidentele maatregelen *	25.000
3 Dorpsrand	50.000
4 Businesscase Cultuurhuis - krediet voor vervolgonderzoek	40.000
5 Onderzoek toekomst sporten Woudenberg	PM
6 Opknappen oorlogsmonument bij de begraafplaats *	3.000
7 Toegangshek voormalige buitenplaats Groenewoude*	10.000
8 Verkeersveiligheids-onderzoek	PM
9 Subsidieaanvraag 't Schilt	100.000
10 Expeditie Woudenberg *	18.000
11 Monument stil geboren kind *	18.500
Resterende ruimte	310.500
	675.000

Het grootste deel van de bestemmingen is gebaseerd op een grove schatting van het bedrag. Dit wordt in de memo toegelicht. Uitnamen uit een reserve is een raadsbevoegdheid. Er zullen dan ook aparte raadsvoorstellen aan uw raad worden voorgelegd. In deze raadsvoorstellen wordt uiteraard een inhoudelijke financiële onderbouwing opgenomen waarbij deze mogelijk afwijkt van de inschatting die hierboven is weergegeven. Ten aanzien van vijf onderwerpen (de onderwerpen met een *, te weten incidentele maatregelen openbare ruimte Dorpshart, het opknappen van het oorlogsmonument bij de begraafplaats, het toegangshek Groenewoude, Expeditie Woudenberg en het monument stil geboren kind) wil het college uw raad vragen om bij vaststelling van de conceptbegroting 2024 direct ook de betreffende middelen voor deze doelen beschikbaar te stellen vanuit de reserve dorpsvoorzieningen. Het gaat daarbij om relatief lagere bedragen van in totaal € 74.500.

Het college stelt voor de memo reserve dorpsvoorzieningen vast te stellen en voor de vijf, in de memo vermelde onderwerpen, in totaal € 74.500 beschikbaar te stellen ten laste van de reserve dorpsvoorzieningen.

Memo stand van zaken ambtelijke organisatie (bijlage 3)

In de voorliggende memo wordt een update gegeven van de stand van zaken van de ambtelijke organisatie. In de afgelopen maanden zijn veel vaste medewerkers aangenomen, is het ziekteverzuim teruggelopen en is het ziekteverzuim veelal van langdurend naar kortdurend gegaan.

Er is in 2023 een medewerkers-onderzoek gehouden. Dit onderzoek geeft weer dat de medewerkers positief zijn over de onderlinge verbondenheid en samenwerking, de waardering die zij ervaren en hun werk. De organisatieverandering die is ingezet wordt gezien als noodzakelijk. De organisatie behoudt de focus op (interne) opleidingen, het op orde brengen van de basis en het verminderen en voorkomen van verzuim. Maatregelen die zijn genomen en stappen die zullen worden gezet vindt u terug in het memo. Het college ziet dat de organisatie nog in transitie is, maar het enthousiasme van medewerkers werkt aanstekelijk. In 2024 werkt de organisatie aan een nieuwe organisatievisie, waarbij de blik naar buiten moet worden gericht en de gemeente responsiever moet worden op haar omgeving.

Dat de organisatie op stoom komt moet in 2024 ook voor de gemeenteraad voelbaar zijn. In 2023 is gekozen voor een uitbreiding van de griffie, tegelijk verwacht het college door het beter stroomlijnen van processen ook een betere afstemming met de raad ten aanzien van de actielijsten, moties en toezeggingenlijsten en een lange termijn agenda. Deze zaken moeten in het najaar van 2023 worden opgestart of zijn verbeterd.

Wij stellen voor de memo stand van zaken ambtelijke organisatie voor kennisgeving aan te nemen.

Memo scenario's differentiatie rioolheffing 2024 (bijlage 4)

De raad heeft aan het college gevraagd een voorstel te doen voor een differentiatie in de rioolheffing, waarbij eenpersoonshuishoudens een lager tarief gaan betalen dan meerpersoonshuishoudens.

Bij de besluitvorming van de kadenota 2024-2027, in de raadsvergadering van 29 juni 2023, heeft het college toegezegd bij de besluitvorming van de begroting 2024-2027 met een aantal scenario's te komen met betrekking tot differentiatie van de tarieven rioolheffing 2024. Zoals afgesproken met de raad worden er in deze memo vier scenario's voorgelegd en geeft het college aan voor welk scenario zij een voorkeur hebben.

In de memo scenario's differentiatie rioolheffing 2024 worden aan de raad vier scenario's voorgelegd, namelijk:

- Scenario 1 : Geen differentiatie tussen een - en meerpersoonshuishouden;
- Scenario 2 : Wel differentiatie tussen een - en meerpersoonshuishouden waarbij eenpersoonshuishouden € 5,00 minder gaat betalen dan huidig tarief vastrecht rioolheffing gebruiker van € 82,50 (afgerond);
- Scenario 3 : Wel differentiatie tussen een - en meerpersoonshuishouden waarbij eenpersoonshuishouden € 10,00 minder gaat betalen dan huidig tarief vastrecht rioolheffing gebruiker van € 82,50 (afgerond);
- Scenario 4 : Wel differentiatie tussen een - en meerpersoonshuishouden waarbij eenpersoonshuishouden € 15,00 minder gaat betalen dan huidig tarief vastrecht rioolheffing gebruiker van € 82,50 (afgerond).

Het college stelt aan de raad voor te kiezen voor scenario 3. De uitwerking hiervan wordt dan aan de raad voorgelegd bij de vaststelling van de belastingverordeningen 2024 in de raad van december 2023.

Bijlage(n)

- Concept beleidsbegroting 2024 en meerjarenbegroting 2025-2027;
- Concept raadsbesluit;
- Infographic;
- Bijlage 1 A - Memo dashboard financiële gezondheid;
- Bijlage 1 B - Dashboard financiële gezondheid;
- Bijlage 1 C - Presentatie herverdeling;
- Bijlage 1 D - Memo uitkomsten herverdeling gemeentefonds gemeente Woudenberg;
- Bijlage 2 - Memo reserve dorpsvoorzieningen;
- Bijlage 3 - Memo stand van zaken ambtelijke organisatie;
- Bijlage 4 - Memo scenario's differentiatie tarieven rioolheffing 2024.

Burgemeester en wethouders van Woudenberg

D.C.G. Ruseler
Secretaris

M. Jansen-van Harten
burgemeester